

Zittingsdocument

A9-0427/2023

18.12.2023

VERSLAG

over het mededingingsbeleid – jaarverslag 2023
(2023/2077(INI))

Commissie economische en monetaire zaken

Rapporteur: Stéphanie Yon-Courtin

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	17
BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN	18
BRIEF VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING	19
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	24
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	25

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het mededingingsbeleid – jaarverslag 2023 (2023/2077(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 101 tot en met 109,
- gezien de relevante regels, richtsnoeren, resoluties, openbare raadplegingen, mededelingen en documenten van de Commissie over mededinging,
- gezien het Commissieverslag van 4 april 2023 over het mededingingsbeleid 2022 (COM(2023)0184) en het begeleidende werkdocument van de diensten van de Commissie (SWD(2023)0076),
- gezien zijn resolutie van 13 juni 2023 over het mededingingsbeleid – jaarverslag 2022¹,
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal (COM(2019)0640),
- gezien de mededeling van de Commissie van 6 december 2021 over de herziene richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van risicofinancieringsinvesteringen,
- gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) van 13 juli 2022 in zaak T-227/21²,
- gezien de mededeling van de Commissie van 24 maart 2022 getiteld “Tijdelijk crisiskader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de economie na de Russische agressie tegen Oekraïne”³,
- gezien Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen (de “EG-concentratieverordening”)⁴,
- gezien Verordening (EU) 2022/1925 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2022 over betwistbare en eerlijke markten in de digitale sector, en tot wijziging van Richtlijnen (EU) 2019/1937 en (EU) 2020/1828 (digitalemarktenverordening)⁵,
- gezien Richtlijn (EU) 2019/1 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot toekenning van bevoegdheden aan de mededingingsautoriteiten van de lidstaten voor een doeltreffendere handhaving en ter waarborging van de goede werking

¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0227.

² Arrest van het Gerecht van 13 juli 2022, Ilumina, Inc./Commissie, T-227/21, ECLI:EU:T:2022:447.

³ PB C 131 I van 24.3.2022, blz. 1.

⁴ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1.

⁵ PB L 265 van 12.10.2022, blz. 1.

van de interne markt⁶,

- gezien Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad van 16 december 2002 betreffende de uitvoering van de mededingingsregels van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag⁷,
- gezien Verordening (EG) nr. 773/2004 van de Commissie van 7 april 2004 betreffende procedures van de Commissie op grond van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag⁸,
- gezien de mededeling van de Commissie van 18 februari 2022, getiteld “Richtsnoeren voor staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022”⁹,
- gezien de mededeling van de Commissie van 31 januari 2023 getiteld “Richtsnoeren voor staatssteun aan breedbandnetwerken”¹⁰,
- gezien het ontwerp van bekendmaking van de Commissie inzake de bepaling van de relevante markt voor het gemeenschappelijke mededingingsrecht,
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 1 december 2022 getiteld “Evaluation of the State subsidy rules for health and social services of general economic interest (“SGEIs”) and of the SGEI de minimis Regulation” (Evaluatie van de regels inzake overheidssubsidies voor sociale en gezondheidsdiensten van algemeen economisch belang en van de verordening inzake de-minimissteun voor diensten van algemeen economisch belang) (SWD(2022)0388),
- gezien de inwerkingtreding op 1 september 2023 van het op 20 april 2023 goedgekeurde pakket maatregelen ter vereenvoudiging en stroomlijning van de procedures voor de beoordeling van bepaalde fusies die geen mededingingsbezwaren doen rijzen (C(2023)2400, C(2023)2401, C(2023)2402),
- gezien Verordening (EU) 2022/2560 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 betreffende buitenlandse subsidies die de interne markt verstoren¹¹,
- gezien de toespraak over de Staat van de Unie van 2023 van de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen¹²,
- gezien het besluit van de Commissie van 6 september 2023 over de aanwijzing van poortwachters in het kader van de digitale marktenverordening,
- gezien Uitvoeringsverordening (EU) 2023/914 van de Commissie van 20 april 2023 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad betreffende de controle op concentraties van ondernemingen en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 802/2004 van de Commissie¹³,

⁶ PB L 11 van 14.1.2019, blz. 3.

⁷ PB L 1, van 4.1.2003, blz. 1.

⁸ PB L 123 van 27.4.2004, blz. 18.

⁹ PB C 80 van 18.2.2022, blz. 1.

¹⁰ PB C 36 van 31.1.2023, blz. 1.

¹¹ PB L 330 van 23.12.2022, blz. 1.

¹² Europese Commissie, “[Toespraak over de Staat van de Unie](#)”, 13 september 2023.

¹³ PB L 119 van 5.5.2023, blz. 22.

- gezien de gezamenlijke Europese verklaring over digitale rechten en beginselen voor het digitale decennium van 23 januari 2023 van het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie¹⁴,
 - gezien het arrest van het HvJ-EU van 4 juli 2023 in zaak C-252/21¹⁵,
 - gezien het document van DG COMP getiteld “Code of good practices for a transparent, inclusive, speed design and assessment of IPCEIs” (Praktijkrichtlijn voor een transparant, inclusief en sneller ontwerp van belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang en de beoordeling daarvan) van 17 mei 2023¹⁶,
 - gezien het verslag van de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) getiteld “Report on CRA Market Share Calculation” (Verslag over de berekening van het marktaandeel van ratingbureaus) van 15 december 2022,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 27 april 2004 over informeel advies betreffende nieuwe vragen met betrekking tot de artikelen 81 en 82 van het EG-Verdrag die in individuele gevallen rijzen (adviesbrieven)¹⁷,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 21 juli 2023, getiteld “Richtsnoeren inzake de toepasselijkheid van artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op horizontale samenwerkingsovereenkomsten”¹⁸,
 - gezien het besluit van de Commissie van 25 september 2023 houdende een verbod op de voorgenomen overname van Flugo Group Holdings AB (“eTraveli”) door Booking Holdings (“Booking”),
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹⁹,
 - gezien artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie economische en monetaire zaken (A9-0427/2023),
- A. overwegende dat het mededingingsbeleid van de EU een belangrijke rol speelt bij het scheppen van eerlijke voorwaarden voor handelsactiviteiten op de interne markt, om markten tegen niet-gerechtvaardigde concentraties en tegen de accumulatie van marktmacht te beschermen en om innovatie en groei voor bedrijven, met name kleine en middelgrote bedrijven (kmo’s), op de interne markt aan te moedigen, en bijgevolg het consumentenwelzijn te bevorderen en consumenten en bedrijven meer keuze te bieden;
- B. overwegende dat een productieve interactie noodzakelijk is tussen het mededingingsbeleid en ander sectoraal beleid; overwegende dat het mededingingsbeleid kan bijdragen aan de versterking van de veerkracht, de integriteit en het

¹⁴ PB C 23 van 23.1.2023, blz. 1.

¹⁵ Arrest van het Hof van Justitie (Grote Kamer) van 4 juli 2023, Meta Platforms Inc e.a./Bundeskartellamt, C-252/21, ECLI:EU:C:2023:537.

¹⁶ [DG COMP Code of good practices for a transparent, inclusive, faster design and assessment of IPCEIs](#).

¹⁷ PB C 101 van 27.4.2004, blz. 78.

¹⁸ PB C 259 van 21.7.2023, blz. 1.

¹⁹ Europees Economisch en Sociaal Comité, “[Verslag over het mededingingsbeleid 2022](#)”, 25 oktober 2023.

concurrentievermogen van de interne markt en aan de verwezenlijking van andere politieke doelstellingen van de EU als de Europese Green Deal, het digitale kompas en de doelstellingen van de EU zoals vastgelegd in artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU);

- C. overwegende dat internationale uitwisseling en samenwerking essentieel zijn om een wereldwijd en concurrerend gelijk speelveld te creëren en de uitdagingen van de digitale en groene transitie op een gecoördineerde manier aan te pakken;
- D. overwegende dat de heersende geopolitieke omstandigheden ook verantwoordelijke, concurrerende oplossingen vergen op het gebied van het mededingingsbeleid; overwegende dat de EU alle tot haar beschikking staande politieke en wetgevende instrumenten moet aanwenden om de integriteit, de veerkracht en het concurrentievermogen van haar interne markt te verdedigen tegen de uitdagingen die voortvloeien uit het toenemende aantal conflicten wereldwijd, wrijvingen in het handelsverkeer tussen met elkaar concurrerende landen, de crisis van de klimaatverandering en de druk als gevolg van de inflatie en de lage economische groei; overwegende dat de afhankelijkheid van de EU van derde landen en wereldmachten op gebieden als energie, geneesmiddelen, technologie of grondstoffen de EU kwetsbaar maakt en moet worden verminderd;
- E. overwegende dat de Commissie en nationale mededingingsautoriteiten op onpartijdige en objectieve wijze moeten optreden teneinde de geloofwaardigheid van het mededingingsbeleid van de EU te vrijwaren;
- F. overwegende dat de invloed en het belang op wereldschaal van de interne markt van de EU voortvloeien uit haar interne concurrentievermogen en gelijk gemaakte speelveld;

De rol van mededinging en de beleidsrespons op de oorlog in Oekraïne, de Amerikaanse Inflation Reduction Act en de aanhoudende uitdagingen als gevolg van de COVID-19-pandemie

1. verzoekt de Commissie de integriteit van de interne markt te waarborgen; herinnert eraan dat de respons op de Amerikaanse Inflation Reduction Act niet alleen gebaseerd moet zijn op het gebruik van staatssteun, maar ook op de totstandbrenging van een gunstiger ondernemingsklimaat en een vernieuwd mededingingskader, dat snelheid en flexibiliteit biedt aan bedrijven die investeren en eerlijk concurreren in Europa en tegelijkertijd voldoen aan de EU-klimaatdoelstellingen;
2. neemt kennis van het tijdelijke crisis- en transitiekader (TCTK) en van de actualisering van de regels inzake staatssteun die investeringen voor de groene en de digitale transitie mogelijk maken; neemt kennis van de goedkeuring van dat kader in 2023 en van de invoering van de matchingclausule; verzoekt de Commissie er nauwlettend op toe te zien dat er geen omstandigheden worden gecreëerd die kunnen leiden tot een subsidiewedloop en gebruik te maken van de tot haar beschikking staande instrumenten om oneerlijke subsidieconcurrentie te voorkomen en tegen te gaan; wijst erop dat extra staatssteun doelgericht en van tijdelijke aard moet zijn; houdt staande dat staatssteun verenigbaar moet zijn met EU-beleidsdoelstellingen als de Green Deal en de Europese pijler van sociale rechten; verzoekt de Commissie een onderzoek uit te voeren naar het gebrek aan harmonisatie van de terugvorderingsmechanismen in de lidstaten;

3. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat alle tijdelijke instrumenten van staatssteun voldoende doelgericht zijn om versnippering van de interne markt te voorkomen;
4. benadrukt dat aanvullende publieke en private investeringen nodig zullen zijn om nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden; onderstreept dat de EU-begroting over voldoende middelen moet beschikken om de uitdagingen van de toekomst aan te pakken, met inbegrip van de versnippering van de interne markt, de industriestrategie van de EU te ondersteunen, onze kritieke afhankelijkheden te verminderen en onze open strategische autonomie te waarborgen; beklemtoont dat deze uitdagingen niet alleen met overheidsbestedingen kunnen worden aangepakt;
5. herinnert eraan dat een versnipperde aanpak van staatssteun een ongelijk speelveld binnen de interne markt van de EU kan creëren aangezien niet alle lidstaten over dezelfde budgettaire ruimte beschikken om steun te verlenen; dringt er derhalve op aan dat de monitoring van mogelijke verstoringen en elke vorm van flexibiliteit voor overheidssteun uitsluitend worden toegepast op steun op Europees niveau;
6. verzoekt de Commissie na te gaan welke invloed inflatie heeft op mededinging doordat doordat inflatie bedrijven ertoe kan aanzetten om prijsafspraken te maken met concurrenten²⁰, alsook wat de gevolgen ervan zijn voor de markten en het consumentenwelzijn; benadrukt dat er betere gegevens over winsten nodig zijn om de potentiële gevolgen doeltreffend aan te pakken, aangezien uit onderzoek van de Europese Centrale Bank en het Internationaal Monetair Fonds blijkt dat bedrijfswinsten belangrijke tijdelijke aanjagers waren van de inflatie; verzoekt de Commissie om, samen met de nationale mededingingsautoriteiten, nauwlettend toe te zien op de gevolgen van mededingingsverstoring gedrag en op de rol ervan in de ontwikkeling van de inflatie; herinnert eraan dat de Commissie alle in het kader van het mededingingsbeleid ter beschikking staande instrumenten moet aanwenden om de crisis in verband met de kosten van levensonderhoud aan te pakken;
7. is ingenomen met de initiatieven van de mededingingsautoriteiten in verschillende lidstaten²¹ om nieuwe bevoegdheden inzake marktonderzoek in te voeren zolang deze niet leiden tot de versnippering van de interne markt; verzoekt de Commissie een soortgelijk marktonderzoeksinstrument in te voeren om lacunes bij de handhaving te voorkomen wanneer de praktijken zich binnen de EU over de landsgrenzen heen voordoen, en om waar nodig sectorbrede corrigerende maatregelen vast te stellen om mededingingsverstoring gedrag doeltreffend aan te pakken; herinnert aan het initiatief van de Commissie met betrekking tot een nieuw mededingingsinstrument dat tot doel had de lacunes tussen de EU-mededingingsregels en interventie-instrumenten aan te pakken in het licht van structurele problemen op het gebied van de mededinging op de markten; merkt op dat de Commissie met het nieuwe mededingingsinstrument in staat zou zijn mededingingsproblemen in hele sectoren te onderzoeken; verzoekt de Commissie zich nog eens te beraden op het nieuwe mededingingsinstrument;
8. onderstreept het belang van de belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's) voor de financiering van grote transnationale projecten en de

²⁰ OESO, "[Competition and Inflation: OECD Competition Policy Roundtable Background Note](#)" (Mededinging en inflatie: achtergrondnota van de OESO over mededingingsbeleid), 2022.

²¹ Griekenland, Duitsland.

verwezenlijking van de strategische prioriteiten van de EU; neemt kennis van de specifieke criteria voor IPCEI's met het oog op de analyse van de verenigbaarheid met de interne markt van staatssteun; betreurt het dat de benodigde tijdrovende en complexe procedures vaak te belastend zijn voor kmo's; verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat elke kennisgeving uiterlijk binnen zes maanden voltooid is; benadrukt dat IPCEI's een echte Europese meerwaarde moeten hebben;

9. verzoekt de Commissie te beoordelen hoe de mededingingsbeginselen van de EU het aanbod van diensten van algemeen economisch belang (SGEI's) hebben beïnvloed, ook in het licht van de COVID-19-crisis en de hogere kosten van levensonderhoud; verzoekt de Commissie de positie van diensten van algemeen economisch belang te beoordelen en dringt aan op een SGEI-vrijstelling voor betaalbare huisvesting;
10. is ingenomen met de mededeling van de Commissie over de richtsnoeren betreffende de toepassing van het mededingingsrecht van de EU op collectieve overeenkomsten, waarin wordt verduidelijkt dat het mededingingsrecht van de EU zelfstandigen zonder werknemers er niet van weerhoudt collectieve onderhandelingen te voeren; herinnert eraan dat zelfstandigen vaak beperkte of geen toegang hebben tot collectieve onderhandelingen, hetgeen kan leiden tot onzekere arbeidsomstandigheden;
11. herinnert aan het integrale verband tussen het mededingingsbeleid en de interne markt, zoals blijkt uit de tekst zelf van artikelen 101 en 102 VWEU betreffende het mededingingsbeleid van de EU; is ingenomen met het feit dat de Commissie zowel in haar wetgevings- als in haar beleidswerkzaamheden heeft erkend dat het mededingingsbeleid moet worden geïntegreerd in de doelstellingen van de interne markt die hiervoor het kader vormen;
12. wijst erop dat het nodig is marktverstoringen en marktfalen doeltreffend aan te pakken en mededinging te bevorderen door bestaande ongerechtvaardigde regelgevingsbelemmeringen weg te nemen en onnodige administratieve lasten te verminderen om de toetreding van nieuwe concurrenten te vergemakkelijken;
13. benadrukt het belang van de arresten van het HvJ-EU in de zaken C-555/21 (UniCredit Bank Austria) en C-383/18 (Lexitor sp. z o.o.) voor het waarborgen van een gelijk speelveld en het voorkomen van mededingingsverstoring op de markt voor consumentenkrediet;

Handhaving van het mededingingsbeleid en mondiale trends

14. is ingenomen met de aankondiging van de Commissie dat zij een antisubsidieonderzoek zal starten naar Chinese elektrische voertuigen uit hoofde van Verordening (EU) 2016/1037 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie²²; onderstreept het belang van de doeltreffende tenuitvoerlegging van EU-instrumenten op het gebied van buitenlandse subsidies, met inbegrip van Verordening (EU) 2022/2560 inzake buitenlandse subsidies, om ervoor te zorgen dat potentieel versturende gevolgen voor de interne markt worden beperkt;

²² Verordening (EU) 2016/1037 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende bescherming tegen invoer met subsidiëring uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie (PB L 176 van 30.6.2016, blz. 55).

vestigt de aandacht op het gebrek aan middelen met slechts acht voltijdequivalenten (vte) binnen de Commissie;

15. verzoekt de Commissie de regels inzake overheidsopdrachten te moderniseren om nieuwe prioriteiten en operationele uitdagingen het hoofd te bieden teneinde een groenere industrie en Europese normen te helpen bevorderen;
16. wijst erop dat de EU-mededingingsregels moeten bijdragen aan de doelstelling van de EU als omschreven in artikel 3 VEU; wijst erop dat de “eerlijke prijs” van producten niet de laagst mogelijke prijs voor de consument is, maar een prijs die een eerlijke vergoeding van alle partijen in de toeleveringsketen mogelijk maakt, zonder dat dit tot negatieve externe effecten leidt; benadrukt dat bij de handhaving van het mededingingsbeleid ten behoeve van de consument niet alleen rekening moet worden gehouden met de prijsniveaus, maar ook met duurzaamheid en de gevolgen voor de privacy van burgers;
17. onderstreept de sleutelrol van het Europees Mededingingsnetwerk (ECN) als forum ter bevordering van de samenwerking tussen Europese mededingingsautoriteiten; verzoekt de Commissie te streven naar een voortdurende constructieve dialoog en samenwerking op internationaal niveau; onderstreept dat de samenwerking tussen antitrustautoriteiten en andere sectorale regelgevende instanties, zoals die op het gebied van gegevensbescherming, moet worden versterkt om toezicht te houden op misbruik van bedrijfsgegevens en te voorkomen dat bedrijven consumentengegevens gebruiken om een oneerlijk concurrentievoordeel te behalen; is ingenomen met de rol die de bevoegde nationale mededingingsautoriteiten in dit verband spelen bij het handhaven van de regels uit hoofde van de digitale marktenverordening en de nationale wetgevingsinitiatieven die worden doorgevoerd om mededingingsverstoring gedrag van grote onlineplatforms in de digitale sectoren aan te pakken; wijst dan ook op het belang van gecoördineerd en eensgezind optreden dat de toepassing van de digitale marktenverordening enerzijds en de nationale mededingingsregels in de digitale sector anderzijds, als bedoeld in artikel 1, lid 6, van de digitale marktenverordening, niet ondermijnt;
18. wijst erop dat in een geglobaliseerde wereld internationale samenwerking essentieel is voor een doeltreffende handhaving van de mededingingsregels; wijst erop dat specifieke samenwerkingsovereenkomsten met derde landen op het gebied van het mededingingsbeleid een zinvolle bijdrage kunnen leveren aan de doeltreffendheid ervan; verzoekt de Commissie de invloed van het mededingingsbeleid in de wereld te ontwikkelen, met name door nauwer samen te werken met derde landen via samenwerkingsovereenkomsten van de tweede generatie die voorzien in een doeltreffendere uitwisseling van informatie tussen de mededingingsautoriteiten;
19. verzoekt de Commissie bij de handhaving van het mededingingsrecht ruimer gebruik te maken van aanvullende bewijsvergaringsinstrumenten als gedragsanalyses en financiële analyses, en vaker gegevens-, computer- en AI-wetenschappers en gedragseconomen in te schakelen;
20. wijst op de aanhoudende hoge mate van marktconcentratie van ratingbureaus, aangezien

de drie grootste ratingbureaus een marktaandeel hebben van meer dan 90 %²³; herhaalt dat de mededinging op deze markt moet worden gestimuleerd om onpartijdigheid en vertrouwen te waarborgen;

21. betreft het besluit van Ernst & Young om een einde te maken aan de splitsing van haar audit- en adviesactiviteiten; merkt op dat de combinatie van audit- en adviesactiviteiten tot belangenconflicten kan leiden en de marktdominantie van elk van de vier grote auditkantoren kan vergroten; verzoekt de Commissie de combinatie van audit- en adviesactiviteiten te onderzoeken en eventueel maatregelen voor te stellen om belangenconflicten en marktdominantie te voorkomen;

Concentratiecontrole

22. merkt op dat de overname van startende ondernemingen door dominante spelers de innovatie en uiteindelijk de mededinging kan doen versralen; is van mening dat de Commissie nauwlettend moet toezien op het fenomeen van overnames van opkomende concurrenten (“killer acquisitions”) in de digitale sector die aan de Commissie moeten worden gemeld in het kader van de digitale marktenverordening, en in voorkomend geval op grond van artikel 22 van de EG-concentratieverordening doortastende maatregelen moet treffen;
23. is ingenomen met de recente besluiten van de Commissie over fusiezaken²⁴; benadrukt het belang van structurele corrigerende maatregelen bij fusiebesluiten; merkt op dat de grootste en invloedrijkste onlineplatforms invloed hebben op de dagelijkse activiteiten van tienduizenden kmo’s; benadrukt dat een overname niet mag resulteren in een versterking van de dominante positie van een bedrijf op de hotelmarkt door de koppelverkoop van zijn verschillende diensten toe te laten;
24. is ingenomen met het initiatief van de Commissie om haar mededeling inzake de definitie van relevante markt te herzien en kijkt uit naar de resultaten van de openbare raadpleging; onderstreept de noodzaak om een dynamischer aanpak te hanteren die meer inhoudt dan de traditionele aanpak, met name voor opkomende markten als de digitale sector, en rekening te houden met een langetermijnvisie die de mondiale dimensie en potentiële toekomstige concurrentie omvat; betreft dat de Commissie in het verleden soms een te beperkt standpunt heeft gehanteerd met betrekking tot de relevante markt, waardoor Europese bedrijven de kans wordt ontnomen om daadwerkelijk te concurreren op een mondiaal toneel; vindt het een goede zaak dat de Commissie meer rekening houdt met de potentiële verstoring van de mededinging bij het beoordelen van fusies waarbij uitbreiding naar verwante markten zou leiden tot een verdere versterking van de marktdominantie op de kernmarkt van de overnemende onderneming;
25. maakt zich zorgen om de extreme concentratie in bepaalde delen van de toeleveringsketen voor levensmiddelen, die schadelijk is voor consumenten, landbouwers, het milieu en de biodiversiteit;

²³ Europese Autoriteit voor effecten en markten, “[Report on CRA Market Share Calculation](#)” (Verslag over de berekening van het marktaandeel van ratingbureaus), 15 december 2022.

²⁴ Europese Commissie, “[Booking Holdings/Etraveli Group](#)”, beslissingsdatum 25 september 2023.

26. herinnert eraan dat de lidstaten uit hoofde van de EG-concentratieverordening passende maatregelen kunnen nemen ter bescherming van aangelegenheden van algemeen belang, zoals klimaatbescherming, duurzaamheid en de rechtsstaat, en vraagt dat de Commissie dezelfde mogelijkheid krijgt bij onderzoek naar de gevolgen van concentratie op de interne markt;

Antitrust en kartels

27. verzoekt de Commissie beter gebruik te maken van voorlopige maatregelen als instrument om praktijken die de mededinging ernstig zouden verstoren een halt toe te roepen, met name op dynamische en snelgroeiende markten, zoals digitale markten;
28. is ingenomen met de nieuwe benadering in de meest recente antitrustzaken, waarin de Commissie voor het eerst en onder bepaalde voorwaarden structurele corrigerende maatregelen kan opleggen om mededingingsverstorend gedrag een halt toe te roepen, met name wanneer de mededingingsverstorende praktijk in kwestie in de loop der jaren in andere marktsegmenten is herhaald door hetzelfde bedrijf; moedigt de Commissie in dit verband aan door te gaan op de ingeslagen weg ten behoeve van een daadwerkelijke handhaving achteraf van de antitrustregels;
29. verzoekt de Commissie de antitrustprocedures te versnellen, passende termijnen vast te stellen voor de procedures en te zorgen voor een doeltreffende follow-up van besluiten om langdurige procedures te voorkomen, zoals in het geval van Spotify dat in 2019 een klacht tegen Apple heeft ingediend en waarbij, hoewel de Commissie een mededeling van punten van bezwaar heeft uitgebracht, geen concrete maatregelen zijn genomen om de beperkingen van Apple, die app-ontwikkelaars beletten vrij te communiceren met hun eigen gebruikers, aan te pakken;
30. is ingenomen met de start van het initiatief over de richtsnoeren inzake misbruik van een machtspositie door uitsluiting dat in 2024 zal worden opgesteld en in 2025 zal worden goedgekeurd, en met de toezegging van de Commissie om artikel 102 VWEU krachtig, doeltreffend en snel toe te passen op het gebied van misbruik door uitsluiting; verzoekt de Commissie de resultaatgerichte handhaving van de antitrustwetgeving en in voorkomend geval en in het bijzonder het belang van economisch bewijsmateriaal te bevestigen; dringt erop aan rekening te houden met de kwetsbaarheid van de consument bij de beoordeling van misbruik door uitbuiting, zoals buitensporige prijzen en oneerlijke bedingen;
31. neemt er nota van dat een formeel onderzoek werd geopend naar mogelijke mededingingsverstorende praktijken van een poortwachter die een communicatie- en samenwerkingsplatform koppelt aan of bundelt met zijn eigen dominante en populaire software²⁵; verzoekt de Commissie de unilateraal door de poortwachter aangeboden concessies met de betrokken ondernemingen zorgvuldig te beoordelen om ervoor te zorgen dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de zorgen van marktspelers met betrekking tot nieuwe en bestaande gebruikers, alsook aan de problemen op het gebied

²⁵ Europese Commissie, “[Antitrust: Commission opens investigation into possible anticompetitive practices by Microsoft regarding Teams](#)” (Antitrust: Commissie opent onderzoek naar mogelijk mededingingsverstorende praktijken door Microsoft met betrekking tot Teams), 27 juli 2023.

van interoperabiliteit en prijsstelling;

32. dringt aan op doeltreffende corrigerende maatregelen die mogelijk meer coördinatie tussen handhavingsinstanties en verdere dialoog met derden, alsook een passende handhaving vereisen; herinnert eraan dat ondernemingen die als poortwachters zijn aangewezen, het voorwerp zijn geweest van eerdere antitrustbeslissingen, die niet tot wezenlijke gedragsveranderingen hebben geleid, met name met betrekking tot de voorkeursbehandeling van eigen producten of diensten op de digitale markten; verzoekt de Commissie beter gebruik te maken van structurele maatregelen als laatste redmiddel; verzoekt de Commissie nogmaals een eind te maken aan het primaat van gedragscorrigerende maatregelen in het EU-recht;
33. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om de negatieve effecten van territoriale leveringsbeperkingen op de mededinging aan te pakken, om zo een volledig functionerende interne markt te waarborgen en de potentiële voordelen daarvan voor de consument tot hun recht te laten komen;
34. herhaalt bovendien zijn oproep aan de Commissie om ongerechtvaardigde geoblocking en andere beperkingen op grensoverschrijdende onlineverkoop actief te blijven monitoren en op te heffen, en daarbij een consumentvriendelijke aanpak te volgen, om consumenten toegang te bieden tot een ruimere keuze aan producten en diensten in de hele EU;

Mededingingsbeleid in het digitale tijdperk

35. is ingenomen met de aanwijzing van zes poortwachters – Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta, Microsoft²⁶ – voor 22 kernplatformdiensten in het kader van de digitale marktenverordening, met de vier marktonderzoeken met het oog op de weerlegging en met het eerste marktonderzoek ingevolge artikel 3, lid 8, van de digitale marktenverordening; spoort de Commissie aan onverwijld gedelegeerde handelingen vast te stellen teneinde de toepassingsmodaliteiten uit te breiden of de toepassingsmodaliteiten van de verplichtingen als neergelegd in artikelen 5, 6, 7 en 12 van de digitale marktenverordening, nader te omschrijven; verzoekt de Commissie om vóór 6 maart 2024 zorgvuldig na te gaan of de poortwachters voldoen aan de verplichtingen van de digitale marktenverordening en derden te vragen hun licht te laten schijnen op de mate waarin de door de poortwachters voorgestelde nalevingsoplossingen tot eerlijkere en betwistbaardere digitale markten leiden; verzoekt de Commissie zich ervan te vergewissen dat de maatregelen van de poortwachters met betrekking tot de veiligheid en integriteit van hun platforms, die gevolgen zouden kunnen hebben voor de naleving van de digitale marktenverordening, door onafhankelijke derden worden gecontroleerd, zodat deze maatregelen niet uitsluitend gebaseerd zijn op de beoordeling door de poortwachters zelf;
36. wijst erop dat in het onderzoek van de Commissie naar de gevolgen van recente ontwikkelingen op het gebied van digitale reclame voor de privacy, uitgevers en adverteerders wordt geconcludeerd dat het op grote schaal verzamelen en verwerken

²⁶ [Zie officiële besluiten](#) DMA.100044, DMA.100040, DMA.100035, DMA.100027, DMA.100026, DMA.100025, DMA.100024, DMA.100020, DMA.100018, DMA.100017, DMA.100016, DMA.100013 en DMA.100011.

van persoonsgegevens voor reclamedoeleinden en de ondoorzichtigheid van de markt voor digitale reclame fraude met reclame²⁷ in de hand werken; verzoekt de Commissie om, in overeenstemming met de aanbevelingen van het onderzoek, de wetgevingsopties voor toekomstige beleidsmaatregelen verder te analyseren, met inbegrip van het opleggen van structurele maatregelen om mededingingsverstoring gedrag aan te pakken door de digitale marktenverordening en de digitale dienstenverordening²⁸ in dit verband aan te vullen;

37. neemt nota van het marktonderzoek naar Edge en Bing²⁹ van Microsoft en iOS en iMessage³⁰ van Apple om hun rol als toegangspoorten en hun sterke marktposities overeenkomstig de aanwijzing van Apple en Microsoft als poortwachters uit hoofde van de digitale marktenverordening volledig te beoordelen; wijst erop dat iMessage standaard op alle iOS-apparaten van meer dan 144 miljoen gebruikers geïnstalleerd is; benadrukt het belang van smartphones als essentieel persoonlijk en professioneel instrument; beklemtoont dat de huidige markt wordt gedomineerd door twee besturingssystemen, met hun eigen niet-interoperabele berichtendiensten, waardoor gebruikers en bedrijven zich niet vrij van het ene ecosysteem naar het andere kunnen verplaatsen en niet naadloos met elkaar kunnen communiceren ongeacht het besturingssysteem, hetgeen fundamenteel indruist tegen de letter en de geest van digitale marktenverordening; verzoekt de Commissie derhalve snel verder te gaan met haar onderzoek en dit op doeltreffende wijze uit te voeren om ervoor te zorgen dat iedereen tijdig kan profiteren van de voordelen van interoperabele berichtendiensten;
38. neemt kennis van het besluit van het HvJ-EU in de zaak Meta tegen Bundeskartellamt waarin het Hof de bevoegdheid van de nationale mededingingsautoriteiten bevestigt om gegevensbeschermingsregels uit hoofde van antitrustwetgeving te handhaven; wijst erop dat het HvJ-EU bevestigt dat de bescherming van persoonsgegevens een belangrijke overweging is bij het onderzoek naar een mogelijk misbruik van een machtspositie en dat hieruit eisen voortvloeien met betrekking tot het gebruik van de persoonsgegevens van individuen voor gerichte reclame; moedigt de mededingingsautoriteiten aan om inbreuken op de algemene verordening gegevensbescherming³¹ te onderzoeken en spoort gegevensbeschermingsautoriteiten aan om dergelijke inbreuken te bestraffen;
39. is ingenomen met de conclusies in het kader van de procedure van het Bundeskartellamt tegen Alphabet Inc., waardoor gebruikers van Google betere keuzes hebben met betrekking tot de wijze waarop Google hun gegevens verwerkt; verklaart dat consumenten in de EU zelf moeten kunnen bepalen of hun persoonsgegevens mogen worden verzameld en verwerkt tussen verschillende diensten; spoort de Europese

²⁷ Europese Commissie, “Study on the impact of recent developments in digital advertising on privacy, publishers and advertisers” (Onderzoek naar de gevolgen van recente ontwikkelingen op het gebied van digitale reclame voor de privacy, uitgeverij en adverteerders), blz. 263-264.

²⁸ Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitale dienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1).

²⁹ Besluiten DMA.100015; DMA.100028 en DMA.100034.

³⁰ Besluiten DMA.100047 en DMA.100022.

³¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

Commissie aan de coördinatie van de handhavingsactiviteiten voort te zetten en samen te werken met nationale mededingingsautoriteiten om een doeltreffend samenspel tussen het mededingingsrecht en de digitale marktenverordening mogelijk te maken, met name in de context van de andere verplichtingen van de digitale marktenverordening;

40. wijst erop dat het internet der dingen een groeiende markt is; wijst er voorts op dat slimme huishoudelijke apparaten, zoals robotstofzuigers, een belangrijke bron van consumentengegevens vormen; merkt op dat fusies en overnames in deze sector grote concurrentieschade kunnen veroorzaken; verzoekt de Commissie gegevens als bron van marktmacht in beschouwing te nemen bij de evaluatie van fusies en overnames in deze sector, met name wanneer de gevestigde grote technologiebedrijven hierbij betrokken zijn; dringt er voorts op aan zo nodig het gebruik van gegevens aan voorwaarden te onderwerpen;
41. betreurt dat er op de lijst van poortwachters geen aanbieders van clouddiensten voorkomen; verzoekt de Commissie om te overwegen in deze sector marktonderzoeken overeenkomstig artikel 3, lid 8, van de digitale marktenverordening (kwalitatieve beoordeling) in te leiden, gezien met name de concentratie van de marktstructuur en de schadelijke concurrentiebeperkende praktijken waarop nationale mededingingsautoriteiten hebben gewezen; benadrukt dat de Europese cloudmarkt wordt gedomineerd door enkele zeer grote spelers; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat alle in aanmerking komende diensten worden aangewezen om eerlijke en gelijke mededinging op de Europese cloudmarkt te herstellen;
42. verzoekt de Commissie na te gaan of er een marktonderzoek moet worden ingesteld uit hoofde van artikel 19 van de digitale marktenverordening, om nieuwe categorieën kernplatformdiensten toe te voegen aan artikel 2, punt 2, van deze verordening in het licht van de laatste technologische ontwikkelingen die kunnen leiden tot nieuwe soorten diensten die niet binnen de bestaande categorieën vallen, zoals generatieve artificiële intelligentie; erkent dat nieuwe functionaliteiten die worden aangedreven door generatieve artificiële intelligentie kunnen worden opgenomen in bestaande digitale diensten, zoals onlinezoekmachines, en kunnen worden toegevoegd aan de bestaande lijst van kernplatformdiensten, hetgeen zou kunnen leiden tot de versterking van bestaande poortwachters;
43. neemt kennis van de gezamenlijke verklaring van de mededingingsautoriteiten van de G7 over mededinging en artificiële intelligentie, waarin wordt gewezen op het belang van samenwerking om de concurrentie op digitale markten te bevorderen³²; verzoekt de Commissie waakzaam te zijn ten aanzien van samenwerkingsovereenkomsten in het kader van de ontwikkelingen op het gebied van artificiële intelligentie, om ervoor te zorgen dat het bij dergelijke samenwerkingsovereenkomsten niet om potentieel verborgen fusies of overnames van opkomende concurrenten (“killer acquisitions”) gaat;
44. herhaalt dat de digitale marktenverordening een andere rechtsgrondslag heeft dan het mededingingskader; onderstreept de noodzaak van een doeltreffende co-existentie van de handhaving achteraf van het mededingingsrecht en de handhaving vooraf van de

³² G7 top in Hiroshima, “[Compendium of approaches to improving competition in digital markets](#)” (Compendium van benaderingen om de mededinging op de digitale markten te verbeteren), 8 november 2023.

digitaalemarktenverordening, gezien hun complementaire karakter; wijst erop dat er voldoende personele middelen en synergieën moeten worden ingezet voor een doeltreffende uitvoering van de regels, en dat overlappings of doublures van bestaande structuren en maatregelen moeten worden voorkomen;

45. wijst op de toekomstige connectiviteitsbehoeften van de EU op het gebied van infrastructuur en investeringen; verzoekt de Commissie zich te beraden op een herziening van de huidige mededingingspraktijk voor de telecommarkt teneinde de totstandbrenging van een volledig geïntegreerde interne markt voor telecommunicatiediensten te vergemakkelijken; merkt op dat marktconsolidatie weleens de enige manier zou kunnen zijn om te voorkomen dat de infrastructuur stap voor stap wordt verkocht aan buitenlandse bedrijven uit derde landen en om effectief te kunnen wedijveren in een mondiaal scenario; wijst erop dat de groei in deze sector in Europa al tien jaar zeer laag is en dat versnippering daarvoor de belangrijkste reden is; is dan ook ingenomen met de aankondiging van commissaris Breton over het nieuwe voorstel van de Commissie voor een digitaalnetwerkenverordening om de versnippering van de markt aan te pakken, investeringen aan te trekken, de telecommunicatie-infrastructuur en innovatie zeker te stellen zonder extra kosten voor de consument en zonder de eerlijke concurrentie op de markt tussen alle spelers in gevaar te brengen;
46. merkt met bezorgdheid op dat poortwachters die een gegevensvoordeel ten opzichte van rivalen ontwikkelen, kritieke schaalvoordelen kunnen behalen die bijdragen tot de verdere verschuiving van het concurrentie-evenwicht op digitale markten en een rem zetten op innovatie;
47. benadrukt dat activa in de vorm van persoonsgegevens en de waarde ervan op dezelfde manier moeten worden bepaald als voor andere traditionele activa bij besluiten over digitale fusies en overnames; benadrukt voorts dat gegevensconsolidatie door fusies en overnames een machtspositie kan versterken;

Belastingheffing

48. betreurt de versturende effecten van agressieve fiscale planning en van belastingstelsels van bepaalde lidstaten op eerlijke concurrentie, aangezien die innovatie kunnen belemmeren en de betwistbaarheid van de markt, met name voor kmo's, in gevaar kunnen brengen; dringt erop aan dat bedrijven die belasting ontwijken door gebruik te maken van belastingparadijzen buiten de EU, worden uitgesloten van aanbestedingsprocedures en staatssteun, aangezien deze bedrijven onder oneerlijke voorwaarden concurreren met bedrijven die gevestigd zijn in niet-belastingparadijzen; is ingenomen met de aanbeveling van de Commissie van 14 juli 2020 om geen financiële steun te verlenen aan bedrijven die banden hebben met belastingparadijzen, en om tegelijkertijd eerlijke belastingbetalers te beschermen;
49. verzoekt de Commissie te analyseren of het mogelijk is boetes op te leggen aan landen die de staatssteunregels van de EU schenden; moedigt de Commissie aan haar onderzoek naar de praktijken inzake fiscale rulings van de lidstaten voort te zetten;
50. neemt kennis van de toezegging van vicevoorzitter Šefčovič en voorgedragen commissaris Hoekstra om een discussie op gang te brengen over de geleidelijke afschaffing van subsidies voor fossiele brandstoffen; herinnert aan zijn verzoek om

concrete beleidsmaatregelen, tijdschema's en maatregelen om subsidies voor fossiele brandstoffen zo spoedig mogelijk uit te faseren door middel van belastingmaatregelen;

51. is ingenomen met de oplettendheid van de Commissie bij de handhaving van de regels inzake staatssteun op het gebied van belastingheffing;
52. betreurt het tegelijkertijd dat diverse recente besluiten van de Commissie in geruchtmakende mededingingszaken op fiscaal gebied door het HvJ-EU zijn vernietigd; verzoekt de Commissie zaken betreffende het mededingingsbeleid grondiger voor te bereiden, zodat zij voor de rechter standhouden; stelt bezorgd vast dat de nietigverklaring van geldboeten en de betaling met terugwerkende kracht van vertragingsrente in nietig verklaarde zaken ook een begrotingsrisico voor de Unie inhoudt;

Betrokkenheid van het Parlement

53. benadrukt dat het Parlement een actieve rol moet spelen bij de vormgeving van het mededingingsbeleid en meer betrokken moet worden bij de werkzaamheden van werkgroepen en deskundigengroepen; is van mening dat vaker gebruik moet worden gemaakt van het recht van het Parlement op tussenkomst in gerechtelijke procedures met betrekking tot het mededingingsrecht;
54. verzoekt de verantwoordelijke commissaris die het mededingingsbeleid in zijn portefeuille heeft nauw contact te onderhouden met de bevoegde commissie van het Parlement en zijn werkgroep mededingingsbeleid;

o

o o

55. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de parlementen en de mededingingsautoriteiten van de lidstaten.

TOELICHTING

Dit is het jaarverslag 2023 over het mededingingsbeleid.

**BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE
DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN**

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het verslag voorafgaand aan de goedkeuring ervan in de commissie input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
BEUC
CloudFare
Google
Salesforce
Kelkoo Group
Forward Global
OVHCloud
CISPE
Mozilla
ETNO

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

25.10.2023

BRIEF VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING

Mevrouw Irene Tinagli
Voorzitter
Commissie economische en monetaire zaken
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake het mededingingsbeleid – jaarverslag 2023 (2023/2077(INI))

Geachte voorzitter,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie interne markt en consumentenbescherming ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 23 mei 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie interne markt en consumentenbescherming heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 25 oktober 2023 onderzocht. Tijdens die vergadering¹ heeft zij besloten de bevoegde Commissie economische en monetaire zaken te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Anna Cavazzini

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Anna Cavazzini (voorzitter), Andrus Ansip (ondervoorzitter), Maria Grapini (ondervoorzitter), Alex Agius Saliba, Pablo Arias Echeverría, Laura Ballarín Cereza, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Geoffroy Didier, Malte Gallée, Claude Gruffat, Svenja Hahn, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Antonius Manders, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, René Repasi, Catharina Rinzema, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefánek, Dominik Tarczyński, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Stéphanie Yon-Courtin, Eric Minardi (overeenkomstig artikel 209, lid 7, van het Reglement).

SUGGESTIES

1. herinnert aan het integrale verband tussen het mededingingsbeleid en de interne markt, zoals blijkt uit de tekst zelf van de Verdragsartikelen betreffende het mededingingsbeleid van de EU, namelijk de artikelen 101 en 102 VWEU; is ingenomen met het feit dat de Commissie zowel in haar wetgevings- als in haar beleidswerkzaamheden heeft erkend dat het mededingingsbeleid moet worden geïntegreerd in de doelstellingen van de interne markt die hiervoor het kader vormen; merkt in dit verband op dat het voorwoord van uitvoerend vicevoorzitter Vestager in het jaarlijkse mededingingsverslag 2022 van de Commissie (COM(2023)184) begint vanaf de 30e verjaardag van de interne markt;
2. herinnert er verder aan dat het mededingingsbeleid er fundamenteel op gericht is de interne markt te versterken en bedrijven in staat te stellen de groene en de digitale transitie te bevorderen; herinnert eraan dat het mededingingsbeleid gericht is op het behoud van een open markteconomie met vrije, eerlijke en doeltreffende mededinging die een efficiënte toewijzing van middelen bevordert om het welzijn van de consument te vergroten, niet alleen door te zorgen voor betaalbare prijzen en een grotere keuze aan innovatieve en duurzamere producten en diensten, maar ook voor een betere kwaliteit van de producten, waarbij een hoog niveau van consumentenbescherming wordt gewaarborgd;
3. wijst erop dat het nodig is marktverstoringen doeltreffend aan te pakken en mededinging te stimuleren door bestaande ongerechtvaardigde regelgevingsbelemmeringen weg te nemen en onnodige administratieve lasten te verminderen om de toetreding van nieuwe concurrenten te vergemakkelijken; benadrukt dat de toegenomen mededinging op de productmarkt in combinatie met het wegnemen van ongerechtvaardigde regelgevingsbelemmeringen de winstmarges en het prijsniveau vermindert;
4. is van mening dat de mededingingsregels in overeenstemming moeten zijn met de algemene doelstellingen van een duurzame en eerlijke transitie, onder meer door de doelstellingen van de Europese Green Deal en de Klimaatovereenkomst van Parijs te ondersteunen;
5. herinnert aan de aanneming van de wet inzake digitale markten (DMA)¹ en de wet inzake digitale diensten (DSA)² als essentiële stappen naar een geharmoniseerde, eerlijke en concurrerende digitale eengemaakte markt;
6. herhaalt dat de wet inzake digitale markten volledig en tijdig moet worden uitgevoerd om het potentieel te benutten dat open markten voor bedrijven en consumenten kunnen bieden; moedigt de Commissie in dit verband aan bijzondere aandacht te besteden aan de volledige en tijdige handhaving van de interoperabiliteitsverplichtingen voor poortwachters uit hoofde van artikel 7, met inbegrip van de mogelijkheid om het toepassingsgebied van deze bepaling uit te breiden tot socialenetwerkdiensten, zoals bepaald in de herzieningsclausule van de wet inzake digitale markten; kijkt uit naar een transparante en succesvolle afronding van de procedure voor de aanwijzing van poortwachters, niet alleen op basis van de kwantitatieve criteria van artikel 3, lid 2, maar ook op basis van de kwalitatieve beoordeling

¹ Verordening (EU) 2022/1925.

² Verordening (EU) 2022/2065.

van artikel 3, lid 8;

7. verzoekt de Commissie te overwegen nu al een marktonderzoek te starten op grond van artikel 19 van de wet inzake digitale markten, om na te gaan of er nieuwe diensten in de digitale sector zijn die in het licht van de meest recente technologische ontwikkelingen aan de lijst van artikel 2, lid 2, van de wet inzake digitale markten moeten worden toegevoegd; moedigt de Commissie aan snel gedelegeerde handelingen vast te stellen om de toepassingsvoorwaarden uit te breiden of de modaliteiten voor de uitvoering van de verplichtingen van de artikelen 5, 6 en 7, zoals uiteengezet in artikel 12 van de wet inzake digitale markten, te specificeren in het licht van wat er in het afgelopen jaar is geleerd uit onder meer de workshops die het afgelopen jaar zijn georganiseerd;

8. erkent in dit verband het aanzienlijke werk dat de Commissie tot dusver heeft verricht om de nodige middelen voor de uitvoering ter beschikking te stellen; benadrukt niettemin dat de Commissie zo snel en efficiënt mogelijk zoveel mogelijk financiële en personele middelen moet inzetten om een succesvolle uitvoering van de wet inzake digitale markten te waarborgen;

9. is ingenomen met de recente vaststelling van de gedelegeerde handeling waarin de zeer grote onlineplatforms en zeer grote zoekmachines in het kader van de wet inzake digitale diensten worden gespecificeerd; benadrukt dat dergelijke platforms en zoekmachines systeemrisico's moeten identificeren, analyseren en beoordelen en doeltreffende risicobeperkende maatregelen moeten nemen; moedigt de Commissie aan bijzondere aandacht te besteden aan de handhaving van deze vereisten, samen met de handhaving van de wet inzake digitale diensten in zijn geheel;

10. dringt erop aan dat de Commissie als fundamentele benadering een beleid van actieve handhaving van de mededingingsregels met betrekking tot de digitale eengemaakte markt blijft voeren, wat van cruciaal belang is om de consumenten de voordelen van dergelijke belangrijke markten te laten voelen in termen van een grotere keuze en lagere prijzen en om het concurrentievermogen van het bedrijfsleven te vergroten; is in dit verband ingenomen met het actieve dossierbeheer dat de Commissie de afgelopen jaren heeft gevoerd met betrekking tot verschillende spelers op de digitale markten, hoewel het soms nog te lang duurt om zowel nieuwe onderzoeken te openen als lopende onderzoeken af te ronden; dringt erop aan dat deze robuuste en onpartijdige handhaving van de mededingingsregels wordt voortgezet en dat de ingeleide handhaving procedures zo snel mogelijk worden afgerond, met de grootste aandacht voor de volledige handhaving van de mededinging op de digitale markten van de EU;

11. dringt er ook op aan dat de Commissie haar voortdurende handhaving met betrekking tot digitale markten coördineert in het kader van de traditionele mededingingsregels die zijn vastgelegd in het Verdrag, d.w.z. de artikelen 101 en 102 VWEU, wat neerkomt op handhaving stroomafwaarts achteraf, met stroomopwaarts handhaving vooraf op dezelfde markten als nu mogelijk is in het kader van de wet inzake digitale markten, met name in marktgebieden die (nog) niet binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen; verzoekt de Commissie in dit verband waakzaam te zijn met betrekking tot de rechtsgevolgen van de verschillende handhavingmogelijkheden, en te zorgen voor samenhang in haar aanpak met betrekking tot beleidsresultaten en sterke handhaving over de hele linie;

12. verzoekt de Commissie de regels voor concentratiecontrole aan te scherpen met

betrekking tot zogenaamde “killer acquisitions” om een gelijk speelveld voor kmo’s in Europa en de economie als geheel te waarborgen; voegt eraan toe dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de gevolgen van gegevensconcentratie die ontstaat door de concentratie op het recht op privacy en gegevensbescherming; dringt er bij de Commissie op aan rekening te houden met bovengenoemde factoren en niet-monetaire factoren bij het definiëren van digitale markten en machtsposities op dergelijke markten;

13. herhaalt bovendien zijn oproep aan de Commissie om ongerechtvaardigde geoblocking en andere beperkingen op grensoverschrijdende onlineverkoop actief te blijven monitoren en op te heffen, en daarbij een consumentvriendelijke aanpak te volgen, om consumenten toegang te bieden tot een ruimere keuze aan producten en diensten in de hele EU;

14. is ingenomen met de nieuwe benadering in de meest recente antitrustzaken, waarin de Commissie voor het eerst en onder bepaalde voorwaarden structurele corrigerende maatregelen kan opleggen om mededingingsversturende gedragingen een halt toe te roepen, met name wanneer de mededingingsversturende praktijk in kwestie in de loop der jaren in andere marktsegmenten is herhaald door hetzelfde bedrijf; moedigt de Commissie dan ook aan door te gaan op de ingeslagen weg ten behoeve van een daadwerkelijke handhaving achteraf van de antitrustregels;

15. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om de negatieve effecten van territoriale leveringsbeperkingen op de mededinging aan te pakken, om zo een volledig functionerende interne markt te waarborgen en de potentiële voordelen daarvan voor de consument tot hun recht te laten komen; wijst er nogmaals op dat dergelijke beperkingen verscheidene vormen kunnen aannemen, zoals een weigering tot het leveren van bepaalde producten of diensten, dreigen met het opschorten van leveringen aan een bepaalde distributeur, de verkoophoeveelheden beperken, zonder opgave van redenen per lidstaat een ander productaanbod leveren en andere prijsstellingen hanteren of de taalopties voor productverpakkingen beperken; herinnert eraan dat productdifferentiatie en prijsdiscriminatie niet automatisch territoriale leveringsbeperkingen vormen en, zolang zij in overeenstemming zijn met het toepasselijke recht van de Unie, gebaseerd kunnen zijn op redelijke en gerechtvaardigde praktijken of zakelijke beslissingen;

16. herinnert in het algemeen aan de noodzaak van een efficiënte toewijzing van voldoende overheidsfinanciering en toegang tot betaalbare particuliere financiering, op jaarlijkse en permanente basis, om de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma voor de interne markt³, met inbegrip van de component mededingingsbeleid, te waarborgen, namelijk het verbeteren van de werking van de interne markt en het beschermen en versterken van de positie van burgers, consumenten en bedrijven, met name kmo’s;

17. merkt op dat de Commissie in maart 2022 een tijdelijk crisiskader heeft vastgesteld, dat nu is verlengd tot eind 2023, om de negatieve sociale en economische gevolgen van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne voor de EU te beperken; verzoekt de Commissie alle ontwikkelingen op dit gebied nauwlettend te volgen en te beoordelen of verdere tijdelijke wijzigingen van de staatssteunregels nodig zijn, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat deze tijdelijke maatregelen geen permanente verstoringen op de interne markt veroorzaken;

³ Verordening (EU) 2021/690.

18. merkt op dat het om investeringen aan te trekken op een schaal zoals nodig is om de emissiereductiedoelstellingen voor 2030 te halen, in bepaalde gevallen nodig zal zijn staatssteun te bieden, zoals de Commissie ook heeft erkend; verzoekt de Commissie daarom de staatssteunregels in overeenstemming te brengen met de inspanningen van de EU op weg naar een koolstofarme economie, met name voor de energietransitie; betreurt het feit dat er over het algemeen geen milieuvorwaarden aan de goedkeuring van staatssteun zijn verbonden; dringt erop aan de staatssteunregels af te stemmen op de algemene doelstellingen van een duurzame en eerlijke transitie;

19. benadrukt dat de mededingingsregels op het gebied van diensten van algemeen economisch belang de toegang van burgers tot elementaire openbare diensten moeten beschermen; herinnert eraan dat er behoefte is aan beter gerichte staatssteun voor diensten van algemeen economisch belang, onder meer op het gebied van energie, vervoer, telecommunicatie, gezondheidszorg en huisvesting.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	4.12.2023
Uitslag eindstemming	+: 36 -: 0 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Gilles Boyer, Jonás Fernández, Claude Gruffat, Michiel Hoogeveen, Stasys Jakeliūnas, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Csaba Molnár, Caroline Nagtegaal, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Paul Tang, Irene Tinagli, Stéphanie Yon-Courtin
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Herbert Dorfmann, Eider Gardiazabal Rubial, Eugen Jurzyca, Martine Kemp, René Repasi, Laurence Sailliet, Eleni Stavrou
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Christophe Clergeau, Ibán García Del Blanco, Ska Keller, Andrius Kubilius, Pierre Larrourou, Morten Løkkegaard, Pernille Weiss

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

36	+
ECR	Michiel Hoogeveen, Denis Nesci, Dorien Rookmaker
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Herbert Dorfmann, Martine Kemp, Andrius Kubilius, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Laurence Sailliet, Eleni Stavrou, Pernille Weiss
Renew	Gilles Boyer, Morten Løkkegaard, Caroline Nagtegaal, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Christophe Clergeau, Jonás Fernández, Ibán García Del Blanco, Eider Gardiazabal Rubial, Aurore Lalucq, Pierre Larrourou, Pedro Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, René Repasi, Alfred Sant, Paul Tang, Irene Tinagli
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Ska Keller, Philippe Lamberts

0	-

1	0
ECR	Eugen Jurzyca

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding